Verslag Themabijeenkomst raad

Onderwerp: Klimaatadaptatie

Datum: 11 juni 2020

Tijd: 19:30u-21:15u

Locatie: Digitale vergadering, via Teams. Vergadering wordt opgenomen.

Aanwezig of deels aanwezig:

André Meester (BAMM), Barbara Burggraaf-Cronie (PW2010), Bas Tensen (D66), Els van den Bosch-Swagerman (CDA), Geert Mos (D66), George van Keulen (GL), Ineke Dudink-Neefjes (PW2010), Pieter Koning (PWF), Ria Manshanden (GL), Roelandt Paarlberg (GB), Siem Zeilemaker (PWF), Tjeu Berlijn (HvM), Silva Visser-van Eijk (CU), Bert de Jong (PvdA), Gerben Gringhuis (GB), Claudia Selders-Kroezen (CDA), Tom Beerepoot (VVD), Cees Neefjes (PW2010), Bart Huisman (GL), Ed Meester (CDA)

Harry Nederpelt (pfh Duurzaamheid), Andrea van Langen (pfh RO/OR)

Martijn Steenstra (projectleider Sweco)

Koos Brouwer (projectleider klimaatadaptatie Westfriesland), Sigrid van der Valk (programmamanager Duurzaamheid)

Opening en introductie programma

Pfh Nederpelt opent de themabijeenkomst om 19:30u en heet aanwezigen welkom. Doel van de bijeenkomst is commissie- en raadsleden inhoudelijk informeren over de uitkomsten van de klimaatstresstest voor WF en de belangrijkste risico's voor Medemblik. Daarnaast voorbereiden op de rol van de raad in het verdere proces: het kiezen van een strategie. Klimaatadaptatie is een opdracht Rijk, opgenomen in het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie. Het heeft een verplicht karakter. Adaptatie is complementair aan de maatregelen voor het voorkómen van klimaatverandering (mitigatie). Het proces wordt in een gezamenlijk met de WF-gemeenten, HHNK en ODNHN uitgevoerd. Het onderwerp is opgenomen in Pact 7.1. Na inleidend woord geef hij Martijn Steenstra van Sweco het woord.

Presentatie

Martijn Steenstra geeft een korte introductie op het onderwerp. Vervolgens toont hij twee filmpjes. Een algemeen filmpje met toelichting op proces en resultaten stresstest voor Westfriesland. En een filmpje waarin wordt ingezoomd op de belangrijkste risico's voor gemeente Medemblik. Vragen kunnen tussentijds al in de chat worden gesteld.

Gelegenheid om vragen te stellen

Aansluitend beantwoorden afwisselend pfh Nederpelt, Martijn Steenstra en Koos Brouwer de vragen, die via de chat zijn gesteld.

Vraag Els van den Bosch:

Het deltaplan ruimtelijke adaptatie (uit de presentatie) is een landelijk plan. Dat kent 4 thema's: wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingen. In WF zijn daar 2 thema's aan toegevoegd; bodemdaling en waterkwaliteit. Dit zal toch niet alleen in WF voorkomen? Zijn die twee thema's niet in het landelijk plan opgenomen? Moeten we zelf het wiel uitvinden en de kosten dragen voor toegevoegde thema's.

Antwoord:

Het thema Waterkwaliteit is strikt genomen niet een extra thema, maar op verzoek van het hoogheemraadschap apart benoemd. Waterkwaliteit heeft een sterke relatie met klimaatverandering. Het thema Bodemdaling is op verzoek van minister opgenomen in de regionale uitwerking van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Bodemdaling kan de effecten van klimaatverandering versterken.

Vraag Els van den Bosch:

De Omgevingswet is met 1 jaar uitgesteld. Heeft dit invloed op ons uitvoeringsprogramma?

Antwoord: Het doel blijft gelijk: een klimaatbestendige inrichting in 2050. De maatregelen zelf veranderen niet. De manier waarop de maatregelen worden voorbereid kan wel iets veranderen. De Omgevingswet gaat anders om met rol mogelijkheden.

Vraag Bas Tensen:

In hoeverre word het IJsselmeer project Wieringermeer meegenomen in de plannen voor Klimaatadaptatie?

Antwoord: Op dit moment geen koppeling tussen project Wieringerhoek/IJsselmeergebied en klimaatadaptatie. Voor klimaatadaptatie ligt focus op het gebied binnen de Westfriese omringdijk.

Vraag Roeland Paarlberg:

In de stresstest wordt het woord risico genoemd. Waar in de definitie komt de term waarschijnlijkheid voor? Zit dit in het woord kans?

Antwoord: Ja. Kans is het woord voor waarschijnlijkheid. Het risico ontstaat door kans en effect/impact. Waarschijnlijkheid van klimaatgebeurtenissen neemt toe.

Vraag Silva Visser:

Het is bekend dat in versteende gebieden, dus bedrijventerreinen de temperatuur 3 tot 6 graden hoger kan zijn. Dat is deel van de problematiek van de gehele opwarming. Wat en hoe wil men de versteende gebieden aanpakken?

Antwoord: Dit is deel van de strategie. Eerst goed kijken welke functie wordt aangetast. Daarnaast heeft elke maatregel heeft voor- en nadelen. Goede opties zijn groen en water.

Aanvulling op de vraag: Temperatuur loopt in stedelijk gebied op door hitte-eiland effect.

Aanvulling op antwoord: Altijd maatwerk nodig, afhankelijk van de situatie.

Vraag Siem Zeilemaker:

Moet je bij nieuwbouwplannen al rekening houden met toekomstige wateroverlast, grondwaterdaling en hittestress?

Antwoord: Jazeker! De vraag in het DPRA is naast strategie voor bestaand gebied ook het klimaatbestendig inrichten. Nieuwbouw is bij uitstek het moment om rekening te houden met deze onderwerpen. Afd. RO heeft ook sterke behoefte aan kaders. Bij actuele uit- en inbreidingsgebieden (DEK Medemblik, SEW Nibbixwoud, Weeshuisgronden Medemblik) wordt al wel rekening gehouden met klimaatbestendig inrichten. Bij kleinschalige plannen weinig impact, bv. Kop Nieuwstraat.

Vraag Bas Tensen:

Zijn er nu al locaties die in geval van nood en evacuatie gebruikt kunnen worden en zijn die ook aangewezen en bestemt door de gemeente als noodopvang in geval van wateroverlast?

Antwoord: Veiligheidsregio heeft impactanalyse uitgevoerd en besteedt aandacht aan evacuatie. Vraag wordt meegenomen naar Veiligheidsregio.

Vraag Bert de Jong:

Bij eventuele overstromingen lijken Andijk en Wervershoof de grootste problemen te krijgen; wat zouden mogelijke binnendijkse voorzorgsmaatregelen kunnen zijn?

Antwoord: Inzetten op voorkomen van slachtoffers, door droge plekken in de buurt te creëren en die bekend te maken. Door waterrobuust bouwen extra bescherming bieden aan essentiële functies.

Aanvulling op de vraag: kan in preventieve sfeer ook iets gedaan worden?

Aanvulling op het antwoord: in Nederland is preventie vooral zorgen voor veiligheid van dijken, anders moet je toch al snel denken aan binnendijks ophogen van locaties.

Vraag George van Keulen:

Bomen hebben een preventieve werking op hittestress en wateroverlast. Is het aanbevelenswaardig om op korte termijn te starten met de aanplant van bomen?

Toelichting op de vraag: bomen hebben tijd nodig om te groeien.

Antwoord: Aanplant van bomen is één van de oplossingen. Nu al inzetten op een richting loopt vooruit op raadsbesluit. Ook andere opties zijn mogelijk.

Vraag Ineke Neefjes:

Bij overstroming zal de PWN in Andijk toch ook risico lopen ?met gevolg voor de hele drinkwatervoorziening in N-H. Ik heb ze niet horen benoemen.

Antwoord: Goed punt. PWN is zich overigens terdege bewust van de gevolgen van klimaatverandering op hun processen. Zorg wordt bij PWN geadresseerd.

Vraag Els van den Bosch:

Bij de behandeling van de programmabegroting 2020 is onze motie "Pilot inspraak inwoners voor klimaatbestendige wijk verbetering" unaniem aangenomen. Wanneer verwacht het College hieraan uitvoering te kunnen geven? 2020? 2021?

Antwoord: Vanaf heden wordt daar invulling aan gegeven. Momenteel voorbereiding Burg. Elmersstraat en omgeving in Sijbekarspel. Daarvoor is participatietraject al gestart. Ook bij vervolgpilot in Midwoud wordt inspraak meegenomen.

Vraag Ria Manshanden:

Werkt het per definitie positief op dit verhaal de openbare ruimte groener in te richten, of blijft de stresstest maatgevend?

Antwoord: De stresstest laat zien waar de kwetsbaarheden zitten t.a.v. de thema's. Groen is een goede mogelijkheid om bepaalde stress te verminderen. Vergroening kan bijvoorbeeld goed gebruikt worden tegen wateroverlast of hitte.

Aanvulling op de vraag: lijkt alsof onderzoek laat zien waar groene inrichting wel of niet nodig is, klopt dat?

Aanvulling op het antwoord: eerder andersom, uit de analyse blijkt welke wijken groener zijn ingericht, want daar zie je vaak minder problemen. In wijken met minder groen zie je doorgaans meer effect.

Vraag Silva Visser:

Waar zijn de slootjes gebleven. Moet er niet minder verkaveld worden of terugdraaien.

Antwoord: kan niet gemakkelijk ongedaan worden gemaakt. Bij nieuwe ruimtelijke plannen wordt wel goed naar invloed op watersysteem gekeken, en waar nodig maatregelen getroffen die toename verharding compenseren.

Vervolg presentatie

Martijn Steenstra licht nu de stappen in het proces toe. Na de stresstest volgt de risicodialoog: het gesprek met stakeholders over risico's en ambities. Met de opbrengst worden verschillende oplossingsrichtingen uitgewerkt. Hoe stellen we prioriteiten? Hoe maken we combinaties met andere maatschappelijke thema's, bijvoorbeeld energietransitie? Wat verwachten we van andere partijen, inwoners en ondernemers? Welke gezamenlijke afspraken willen we maken in WF, bijvoorbeeld over normen?
We bespreken de strategieën met de raden in WF. En selecteren daaruit één of meer geschikte strategieën. Uiteindelijk neemt de raad een besluit over de strategie, die wordt uitgewerkt in een uitvoeringsagenda. Vertraging door corona is circa 2 maanden.

Gelegenheid om vragen te stellen

Vraag Geert Mos:

Hoe schatten jullie het bewustzijn bij onze inwoners in mbt de urgentie van deze situatie en wat ons kan overkomen?

Antwoord: we hebben best nog een weg te gaan, zowel in het informeren, bewust maken en te laten meewerken. Onderzoek in regio wijst uit dat veel inwoners in ons gebied van het type een 'ver-van-mijn-bed-show' zijn óf welwillende afwachtenden óf calculerende sceptici. We hebben de inwoners wel hard nodig want zij hebben samen 40 tot 50% van de ruimte in bezit. Communicatie is in ontwikkeling.

Vraag Siem Zeilemaker:

Wie zijn de stakeholders?

Antwoord: op dit moment is dat iedere partij met een zeker belang: Collega overheden, Rijkswaterstaat, Provincie, ProRail, LTO, WBG, etc. We werken van grof naar fijn. Hoe verder in het proces hoe meer de inwoners en bedrijven onze gesprekspartners worden.

Vraag Els van den Bosch:

Het Rijk heeft in 2019 geld beschikbaar gesteld voor procesondersteuning regionale versnelling. In geval van co-financiering (HHNK??) was er 150.000 euro beschikbaar. Is dit gelukt, hebben 'wij' aanspraak kunnen maken op dit budget?

Antwoord: ja, aanvraag regio WF gehonoreerd. Gebaseerd op 50% eigen bijdrage en 50% van het Rijk. Daarnaast

Vraag Ineke Neefjes:

Hoe groot zijn de groepen stakeholders waarmee ideeën uitgewerkt wordt? En hoe worden ze samengesteld?

Antwoord: Enige tientallen stakeholders, verdeeld over de vier sessies.

Vraag Ineke Neefjes:

Zijn er nog projecten/ thema's waar ook Europese subsidie aangevraagd kan worden?

Antwoord: Nationaal wel, Europees voor zover bekend niet.

Vraag Ineke Neefjes:

Eerder is al gesproken over wateropslag in kelders. Dat water zou later geleidelijk teruggegeven kunnen worden aan bodem of aan regenwaterriolering. Wordt er ook gedacht aan meer langdurige opslag, voor reserve in tijden van hitte?

Antwoord: overloopgebieden zijn al gemeengoed, besef dat buffer voor droogte nodig is groeit. Hier zijn nog geen concrete plannen voor.

Met het oog op drinkwater heeft PWN plannen om bij Hoorn drinkwater in de bodem te bergen als buffervoorziening in tijden van droogte.

Vraag André Meester:

In de media was berichtgeving over onbedoeld spuien van grote hoeveelheden IJsselmeerwater terwijl sprake was van droogte. Kan betrokken partijen niet zuiniger omspringen met dit water?

Antwoord: In dit geval betreft het Rijkswaterstaat, deze partij is zich terdege bewust van de noodzaak van goed waterbeheer. Incidenten zijn helaas niet altijd te voorkomen.

Afsluiting

Pfh Nederpelt vat de bijeenkomst kort samen. Het gaat om een grote opgave, gelukkig hebben we daar tot 2050 de tijd voor. Hij dankt commissie- en raadsleden voor hun aanwezigheid en belangstelling en hij sluit de vergadering rond 21:25u.

KB/20200715